

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie
PERSCOMMUNIQUÉ nr. 70/12
Luxemburg, 5 juni 2012

Arrest in zaak C-124/10 P
Commissie / Électricité de France (EDF)

Het Hof bevestigt de vernietiging door het Gerecht van de beschikking van de Commissie waarbij een door Frankrijk ten gunste van EDF genomen fiscale maatregel als staatssteun wordt aangemerkt

De Commissie heeft het recht onjuist toegepast door wegens het fiscale karakter van de maatregel te weigeren te onderzoeken of de Franse Staat zich als een particuliere investeerder heeft gedragen

Électricité de France (EDF) produceert, vervoert en distribueert elektriciteit, met name op het Franse grondgebied. Ten tijde van de feiten was EDF een overheidsbedrijf dat geheel in handen van de Franse Staat was. Bij de openstelling van de interne elektriciteitsmarkt¹ heeft de Franse Staat in 1997 zijn wetgeving gewijzigd om de status van het vermogen van de onderneming te verduidelijken, de balans van EDF te herstructureren en het kapitaal van EDF te verhogen.

Op 16 december 2003 heeft de Commissie een beschikking² gegeven, waarbij zij heeft vastgesteld dat de Franse Staat bij deze herstructurering van de balans en verhoging van het kapitaal van EDF afstand had gedaan van een belastingvordering ten belope van 888,89 miljoen EUR, zijnde het bedrag aan vennootschapsbelasting dat EDF verschuldigd was. Volgens de Commissie had deze afstand tot gevolg dat de concurrentiepositie van EDF ten aanzien van haar concurrenten verbeterde en ging het om met de gemeenschappelijke markt onverenigbare staatssteun. Volgens de berekeningen van de Commissie bedroeg het door EDF terug te betalen bedrag aan staatssteun in totaal 1,217 miljard EUR, inclusief rente. EDF heeft dit bedrag aan de Franse Staat terugbetaald.

EDF, ondersteund door Frankrijk, heeft bij het Gerecht beroep ingesteld tot gedeeltelijke nietigverklaring van deze beschikking. Bij arrest van 15 december 2009 heeft de Gerecht deze beschikking inderdaad nietig verklaard op grond dat de Commissie wegens het fiscale karakter van de betrokken maatregel niet mocht weigeren te onderzoeken of de Franse Staat zich als een „particuliere investeerder in een markteconomie” had gedragen. Met dit criterium van de particuliere investeerder wordt beoogd vast te stellen of de deelneming of interventie van de overheid in het kapitaal van de begunstigde onderneming een economische doelstelling nastreeft die ook een particuliere investeerder zou kunnen nastreven, en dus door de Staat als economische marktdeelnemer is verricht op dezelfde grondslag als een particuliere investeerder.

De Commissie heeft bij het Hof van Justitie hogere voorziening tot vernietiging van dit arrest ingesteld. Volgens haar sluit het fiscale karakter van de betrokken maatregel toepasselijkheid van het criterium van de particuliere investeerder uit, aangezien een dergelijke maatregel niet binnen het bereik van een particuliere investeerder valt. Bovendien heeft het Gerecht, daar het begrip steun een objectief begrip is, ten onrechte rekening gehouden met de door de Franse Staat nagestreefde doelstellingen.

¹ Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (PB 1997, L 27, blz. 20).

² Beschikking C(2003) 4637 def. van de Commissie van 16 december 2003 betreffende staatssteun die Frankrijk heeft toegekend aan EDF en de elektriciteits- en gassector in de vorm van niet-betaling, in 1997, van de vennootschapsbelasting over een gedeelte van de voorzieningen voor de vernieuwing van het Franse hoogspanningsnet („RAG”) (Steunmaatregel C 68/2002, N 504/2003 en C 25/2003 – Frankrijk).

Bij het vandaag gewezen arrest **wijst het Hof de hogere voorziening van de Commissie af op grond dat het Gerecht in zijn arrest geen blijk heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting.**

Het Hof onderzoekt de vraag of een lidstaat die zowel een belastingvordering jegens een overheidsbedrijf heeft als de enige aandeelhouder van dit bedrijf is, een beroep kan doen op toepassing van het criterium van de particuliere investeerder wanneer hij het kapitaal van deze onderneming verhoogt door afstand te doen van deze belastingvordering dan wel of dit criterium buiten beschouwing moet worden gelaten, zoals de Commissie in casu heeft gedaan, gelet op het fiscale karakter van de schuldvordering en het feit dat de Staat door afstand van deze schuldvordering te doen gebruik heeft gemaakt van zijn overheidsbevoegdheden.

Het Hof herinnert eraan dat het recht van de Unie³ inzake staatssteun geen onderscheid maakt naar de redenen of doeleinden van een staatsinterventie, maar een staatsinterventie definieert aan de hand van de gevolgen ervan. Het Unierecht beoogt immers te voorkomen dat met staatsmiddelen bekostigde steun, ongeacht de vorm waarin die wordt verleend, wegens de gevolgen ervan de mededinging verstoort, met name doordat de begunstigde overheidsonderneming in een gunstigere financiële situatie dan haar concurrenten kan worden geplaatst.

Bijgevolg heeft het Hof tevens geoordeeld dat niet is voldaan aan de voorwaarden opdat sprake is van steun, wanneer de begunstigde overheidsonderneming onder met normale marktvoorwaarden overeenkomende omstandigheden hetzelfde voordeel had kunnen genieten als het voordeel dat met staatsmiddelen ter beschikking is gesteld.

Ter beoordeling van de vraag of onder normale marktomstandigheden hetzelfde voordeel zou zijn toegekend door een particuliere investeerder die zich in een situatie bevindt die zo dicht mogelijk die van de Staat benadert, heeft het Hof gepreciseerd dat alleen rekening moet worden gehouden met de voordelen en verplichtingen die voortvloeien uit de situatie van deze Staat als aandeelhouder, en niet met die welke voortvloeien uit zijn hoedanigheid van overheid.

Het Hof stelt derhalve vast dat **onderscheid dient te worden gemaakt tussen de rol van de Staat als aandeelhouder van een onderneming en de rol van de Staat die handelt als overheid**, en dat **de toepasselijkheid van het criterium van de particuliere investeerder uiteindelijk ervan afhangt of de Staat als aandeelhouder en niet als overheid een economisch voordeel aan een hem toebehorende onderneming toekent.**

Bovendien benadrukt het Hof dat de financiële situatie van het begunstigde overheidsbedrijf niet afhangt van de vorm waarin dit voordeel ongeacht de aard ervan ter beschikking is gesteld, maar van het bedrag dat dit bedrijf uiteindelijk heeft verkregen. Het Gerecht heeft dus geen blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat **het criterium van de particuliere investeerder ook dan toepasselijk kan zijn wanneer de aangewende middelen een fiscaal karakter hebben.**

Het Hof preciseert evenwel dat zo een lidstaat een beroep doet op de toepasselijkheid van het criterium van de particuliere investeerder, deze lidstaat ondubbelzinnig en op basis van objectieve en controleerbare gegevens moet aantonen dat hij de maatregel in zijn hoedanigheid van aandeelhouder ten uitvoer heeft gelegd. Uit deze gegevens moet met name duidelijk blijken dat de betrokken lidstaat vóór of tegelijk met de toekenning van het economische voordeel heeft beslist om met de daadwerkelijk ten uitvoer gelegde maatregel te investeren in een door hem gecontroleerd overheidsbedrijf.

Wanneer de betrokken lidstaat dergelijke gegevens overlegt, is het de taak van de Commissie om een globale beoordeling te verrichten op basis van alle gegevens waaruit kan blijken dat deze lidstaat de betrokken maatregel heeft genomen in zijn hoedanigheid van aandeelhouder dan wel als overheid. Derhalve heeft het Gerecht terecht geoordeeld dat **met de** door de Franse Staat

³ Artikel 87 EG.

nagestreefde doelstelling rekening kon worden gehouden teneinde uit te maken of deze Staat als aandeelhouder heeft gehandeld.

NOTA BENE: Bij het Hof van Justitie kan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld tegen een arrest of een beschikking van het Gerecht. In beginsel heeft de hogere voorziening geen opschortende werking. Indien de hogere voorziening ontvankelijk en gegrond is, vernietigt het Hof de beslissing van het Gerecht. Ingeval de zaak in staat van wijzen is, kan het Hof de zaak zelf afdoen. In het omgekeerde geval verwijst het de zaak naar het Gerecht, dat aan de door het Hof in het kader van de hogere voorziening gegeven beslissing is gebonden.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106